

XVIII

Waterhoen

Al zouden er maar sterren zijn, al zou de hemelkoepel hoog staan te glimmen, nachtblauw, emailleblauw, fluweelblauw, ze zou íets zien. Vanavond niet, vanavond is het pikkedonker, ergens tussen die koepel en de aardbodem hangt een wolkendek. Pikke pikkedonker waarin de wind voortjaagt, dsjoedoeuw, dsjoe dsjoe dsjoedoeuw. Geen blad komt hij tegen: kale staken van bomen, einde winter, vrij spel voor de wind door populierenrij, dsjoedoeuw.

Ze ligt al in bed. Hij komt er aan. Ze hoort hem in de badkamer. Harde wind door open raam. Takkengeschud. Geen blaadjesgeruis. Maart. Bladloos nog. Achter de bomenrij begint de kale hompige akker, kleigrond is het hier, verdwaalde hoeven op grote afstand van elkaar oftewel een kleiboer heeft zoveel grond dat de buurman ver weg woont, dsjoedoe, dsjoedoeuw, wind dendert door een lege wereld. Duister. Verderop langs de dijk staan lantaarns maar hier in deze uiterwaard niet. Aarde donker. Alles buiten donker. Hoe vroeg al deze avond. En hoe lang al dit donker. Hoeveel dagen al deze bewolking gevolgd door dit duister, zij weet het, ze kan het weten. Ze is iemand die snakt naar sterren.

Na het eten tolt ze al zowat om van de slaap. Ze vermant zich als ze bij hem is, ze leest de krant, kraakt een paar noten en dan, negen uur, trekt ze de jas aan, stapt de deur uit en loopt een stukje; altijd gaat ze even naar buiten als ze bij hem slaapt. Nee, ze waagt zich niet op ak-

kerpaden, ze waagt zich niet op paden van klei, glibberaarde, veel te nat vandaag. Ze blijft op het asfalt, gaat richting dijk en als ze dichtbij is, draait ze zich om en ziet: vlakke met duister gevuld, een enkel verlicht raam. Ze snuift het duister op, wenste ook in de stad deze afwezigheid van lantaarns, wenste ook boven haar flat deze donkere nacht, aardedonker wenste ze zich maar zo is het niet. In haar straat nooit. De schemertijd klopt daar nog. Dan kijkt ze uit het raam, tot de lantaarns aanfloepen. Weg schemerwereld. Hier bij hem zijn geen lantaarns. Hier drinkt ze de avond in. Altijd gaat ze even naar buiten en als ze weer binnenkomt is het half tien geweest en mag ze naar bed van zichzelf, een echte donkerslaper is ze, vóór half tien is natuurlijk belachelijk maar na half tien mag, kan net. Ze staat niet raar te kijken als hij niet meegaat of wel mee gaat, voor even en dan weer opstaat, alles best, tot half tien houdt ze het vol en dan zegt ze: 'ik ga slapen.'

'Ik kom ook.'

Hij ligt naast haar. Diep onder het dons allebei. Op de rug allebei. Haar hand op zijn heupbot, raam wagenwijd open. Slaapt hij bij haar, haar ramen open. Slaapt ze bij hem, zijn ramen open. Gelukkig dezelfde smaak. Hoofd scheef naar het raam, donker aan ongesloten ogen, bot van zijn heup onder mijn hand, dsjoe, dsjoe, dsjoeoeuww, iek iek ieiek,

'Wat is dat voor geluid?'

'Waterhoentje.'

Waterhoentje als enig levend-wezen-geluid, iek iek ieiek, verder weg.

'Geluid verplaatst?'

'Ja, beest loopt rondjes.'

Rondjes, rondjes? Hoort toch thuis in de vijver? In de immense vijver die de man hier naast haar heeft uitgedacht. Waar eerst gewoon erf was en boomgaard heeft hij gekapt en gemeten en uitgegraven. Glooiende vijver nu, oever allang bezet met riet. Spiegelend water omzoomd door bleke stelen die uitgelopen pluimen dragen, verfomfaaid, geknakt, een wildernis van bleek gebeente en ergens daar in die oever hoort dit geluidswezen thuis, iek iek ieiek, daar is hij weer. Waarom is dat beest niet in de vijver?

De man die deze vijver gemaakt heeft, ligt naast haar. Het is nog geen nacht, eerder avond zou je dit noemen en alle bomen op dit perceel zijn door hem geplant; kent ze alle bomen nu ze hier op de rug ligt? Hoeveel kent ze er na meer dan vijftien jaren? Acacia naast loods. Acacia voor de schuur. Populieren hiernaast. Populieren achter op zijn erf. Elzen en eiken langs de

asfaltweg. Wilgen tussen verste akkers. Meidoorns, rozenbottels en sleedoorns in windsingels. Populieren in achterste hoek; veel te veel populieren in die ene hoek, altijd schaduw op dat stukje akker. Dan sjoeff naar een ander uiteinde van zijn bezit, naar het waterige bosje, verblijfplaats van de reeën, oude populieren, heel vroeger door hem aangeplant. Apart staande boom in de hoek. Bliksemboom. Stam ooit door bliksem getroffen en zijtak verder gegroeid als hoofdtak; boemerangboom. Sjoeff, terug naar hier achter het huis, tussen beide percelen, die hele oude boom, door zijn grootvader geplant of nog veel ouder? Stuk van die boom leeft nog, stuk is dood. Uitkijkpunt voor buizerd. Uitrustboom.

Iek iek iek, hij stapt echt, waterhoentje stapt echt, wat doet hij daar rond te lopen over het oneffen gras op zijn vliespoten? Wat loopt hij daar boven de wind uit te schreeuwen?

Dsjoew, dsjoeoeuw, dsjoeoeoeuw, lange zuchten van wind en hier liggen zij. De mens bouwt een huis. De mens bouwt stenen muren en een dak van pannen en vertrekken binnen vier muren en dit vertrek noemt de mens slaapkamer en er staat een bed en dit bed is met een matras bedekt en met lakens en met dons en tussen matras en dons liggen zij. Ergens in de vlakte ontmoet de wind dit huis, botst, buigt af en wordt in vaart meegenomen, ergens hier op de klei bevinden zich twee mensen liggend naast elkaar en gelukkig hebben zij hierover dezelfde mening: ze wensen de lucht niet buiten te sluiten. Lucht door vierkant gat in de muur. Geluid door vierkant gat in de muur. Wind die te horen valt zolang ze nog niet slaapt, nee, ze slaapt nog niet. Ze slapen nog niet. Ze liggen net in bed.

‘Wat een wind.’

‘Ja, wat een wind.’ Hij pakt haar hand er zelfs van, neemt ‘m in zijn hand, losjes. Denk niet: ineengestengeld. Denk niet: hij knijpt de hand fijn. Nee. Gewoon. Geweld van wind rondom huis en hij pakt haar hand.

Dsjoe, dsjoe dsjoeuw, deeltjes lucht en deeltjes lucht vinden elkaar en versterken elkaar of hoe komt de wind tot vlagen? Vroeg in bed ja, vroeg in bed. Vroeg op ook, om vijf uur moet ze al opstaan, om half zeven beginnen dus is het gek? Dat ze om acht uur al omtolt van de slaap? Tot half tien wil ze het volhouden, ze kan toch niet van een vriend met een heel ander ritme vragen om zo vroeg naar bed te gaan. Het valt vol te houden tot half tien. Ze leest nog wat en dan is het ineens negen uur geweest volgens de schelgroene wijzers van de ovenklok en dan gaat ze een ommetje maken, schoenen aan, jas aan, deur uit. Ze wil niet in het licht van de dijkweg zijn, niet in het licht van de volgende hoeve, dus ze slentert maar wat. Het eerste pad

naar de akker is breed en vast, daarover waagt ze zich anders altijd, maar vandaag niet, vandaag is het glibberklei. Over het gras langs de sloot waagt ze zich ook altijd en als ze binnenkomt is het half tien geweest, springt ze onder de douche, gaat in bed liggen. Ze hoort hem bezig in de badkamer. Hij komt de slaapkamer binnen en stapt in bed en knipt het licht uit.

Donker. Pas gedoucht. Raam wagenwijd open. Iek iek ieiek. Stilte. Iek iek ieiek. Daar hoort ze de waterhoen weer, dat dier schijnt toch echt rondjes te lopen. Alle lampen uit en buiten pikdonker. Aardig trouwens van haar geliefde: alles uit. Hijzelf slaapt het liefst met licht nét iets aan en wat heeft ze hierover te zeggen, dit is zijn huis. Haar huis is haar huis, zijn huis is zijn huis. Soms is het lampje nog aan en dan wordt ze midden in de nacht wakker en denkt: licht, ochtend, o nee, nacht nog, lamplicht. Ze draait om en slaapt verder, maar het liefst slaapt ze met alle lichten uit en met alle gordijnen open, zicht op nachtlucht, zicht op verlichte nacht in mijn stad. Aardig van hem: alle licht uit. Duister. Donker. Rust voor de ogen, rust voor het hoofd.

Iek iek ieiek, waterhoentje stuurt kreten de lucht in, trotseert de wind, stapt voort rondom dit huis.

‘Wat doet dat beest daar eigenlijk?’

‘Roepen. Lokroep, denk ik.’

Iek iek ieiek, deze wind verstrooit geen kreten, hoe goed zijn ze te horen in het duister, dapper dodo met vliespoten over oneffen gras. Lopend. Hoort thuis in de vijver, loopt nu over het erf. Schouder van wie naast haar ligt is rond en schouder geeft toegang tot brede buikvlakte en of haar vingers volgens een plan gaan? Nee, haar vingers gaan niet volgens een bepaald plan. Rib na rib valt te onderscheiden. Gladde ruimte in midden van ribbenkast valt te onderscheiden en hoe die ruimte breed uitloopt naar twee heupbotten. Hij ligt stil. Hij ademt hoorbaarder. Losjes gaan haar vingers over geribbel, bonkebonke, over de dalen tussen zijn ribben. Twee zijden heeft elk mens. Aanwezig afwezig gestreel alsof het niets anders is dan ritme van gedachten.

Iek iek ieiek, buiten het raam is het aardedonker, vliespoot van waterhoentje bevoelt het gras en verzet poot, zwempootjes, waterdier, waterdier loopt rondes, waterdier loopt, waterdier loopt en stoot kreten uit, iek iek ieiek. Wind blaast horizontaal, wind komt tenger diertje tegen op vliespootjes, zwart lichaam, rode streep, bewegend, stappend; wind omblaast, wind streelt,

wind laat geluiden intact, is geluid sterker dan wind? Anders geard. Geluid en wind. Waterhoentje door wind omblazen, waterhoentje gaat hoek om, waterhoentje gaat volgende hoek om en krijgt daar wind in de rug, veertjes naar wijduit beblazen of geen vat? Heeft wind vat op laag-bij-de-grondse vogel?

Haar terloopse vingers willen hartstocht eerder wekken dan uiten, hoelang kent ze hem? Meer dan vijftien jaren; ze hadden allang kunnen volstaan met hier te liggen, hand op heup misschien, kunnen ze al lang mee volstaan. Zo denkt ze altijd, laat maar, is goed zo, maar op één of andere manier begint ze, op één of andere manier douchen ze zich schoon, maar om nu te zeggen: ze is er helemaal bij, hier bij haar vingers, nee, intussen raken haar oren leeg om de wind op te vangen, dsjoe dsjoe, dsjoeoeoeo,
iek iek ieiek.

‘Daar is hij weer.’

‘Vorige zomer waren ze met z’n tweeën,’ zegt hij.

O, ene verdwenen of altijd zo? Wel monogaam, niet monogaam? Hoe dan ook, wil nu partner uit de lucht plukken, iek iek ieiek, stapt dapper.

Botten zijn ijkpunten in iemands lichaam, hoe rond is een sleutelbeen, hoe bijna vallen haar vingers eraf, de diepte in; losse vinger volgt sleutelbeen tot waar het glooiend verdwijnt, hoe zit het vast aan schouderbot? Iets gekronkelds verbindt. Hoe gaat over in?

Maar hoe kan het donkerder zijn als het bewolkt is? Sterren zijn toch niet meer dan puntjes? Geven toch geen licht af? Hoe kan een heldere nachthemel nu lichter zijn dan een bewolkte? Aarde donker. Aarde donker. Goed, nu ze eenmaal ligt, geef haar maar dit aardedonker en dit besef van vier oprijzende muren. Stenen. Min of meer doorlatend. Open raam. Geef haar maar dit donker en dit liggen en dit besef van vier muren die deze ruimte apart nemen van de wereld en dat die wereld gewoon verder gaat, zich voortzet, het gras zowel als de wind, de lucht al helemaal, geef haar maar dit besef en hoe vertwijfeld zelfverzekerd het waterhoentje hier rondjes loopt. Het dier verlaat zijn element en stapt rond. Hoentje bevindt zichzelf alleen en verlaat het water vanzelf, zijn woonplek, de vijver waarnaar hij teruggekeerd is. Overwinterd? Warm land? Keert terug en inspecteert en blijft wonen en op een avond, op deze avond, ‘Heb je hem al eerder gehoord?’

‘Nee, zo niet.’

Op deze avond stapt hij aan land en schreeuwt het donker in, loopt rondom deze vier muren. Vlieg dan toch ook op en ga een ander halen, wie hoort jou nu, zo ver reikt jouw gekreet niet. Nee. Hij stapt rondes over grasveld, rondom huis, iek iek ieiek, nadert weer het raam.

Of hoe dan? Sleutelbeen aan schouderbot en huid en dun laagje onderhuids, zacht laagje waaronder het bot begint; niet dat het haar op zou zijn gevallen maar hem wel, hij stond voor de spiegel en bezag zichzelf en ze zag hoe hij zichzelf bekeek, broodmager, brandhout, met zulke ogen bezag hij zichzelf maar zij niet, donker nu en onder het dekbed proeven haar vingers zijn lichaam fragmentarisch, alle fragmenten vanzelfsprekend onderdeel. Ze heeft hem nooit gezien als te mager. Ze ziet hem als geheel, als bijeen behorend. Geef haar maar dit donker en hiernaast dit lichaam van hem en daarnaast de muur en vanaf de muur het grasveld, dan de bomen, dan de akkers. Alles eigenhandig door hem aangeplant, bezaaid, bemaaid. Er is een schuur en er is een vijver als een glooiend glinsterend bekken, dit alles is zijn lichaam maar hoe dan ook. Donker. Open raam. Doorlatend. Tegengehouden glanzende hemelkoepel. Wolkendek. Hoe dan ook. Apart genomen stuk lucht hier tussen twee muren en onder dak. Bed. Dekbedden. En dan de al meer dan vijftien jaren inmiddels, opdat, teneinde, zelfs al zou ze geen vin verroeren, zelfs al zou hij geen hand van haar gepakt hebben, dan nog zijn ze morgen bij elkaar. O ja?

Nou ja, geen vin verroeren, inderdaad, dat lukt haar toch niet, zij begint altijd, ze zou niet weten wat er zou gebeuren als ze niet begon, als ze dit achterwege liet, ze probeert het nooit uit zodat ze zichzelf natuurlijk opzadelt met deze bestaansonzekerheid: krijg ik van hem uit zichzelf of krijg ik van hem vanwege wat ik begin? Nee, nu ze er bij stil staat: dat probeert ze nooit uit. Haar hand dwaalt al voor het tot haar doordringt, ze heeft zich naar hem toe gewend voordat ze het in de gaten heeft, maar trouwens, wat zou het? Deze avond is zijn lichaam groter dan wat hier naast haar ligt, deze avond horen de muren erbij en het duister, het eigenhandig gezaaide grasveld hoort erbij en dit waterhoentje, dit alles is zijn lichaam deze avond, tot zover is hij uitgedijd.

Onder het dons en in het duister zien haar vingers fragmenten, ribben buigen, huid spant zich daartussen, bedding van meer, draaikolk van navel, iek iek ieiek, waarom stapt dit hoentje rond het huis? Waarom stapt hij niet rondom de vijver? Weet hij intuïtief dat stenen muren tegengehouden, dat een wand van steen geluid verzamelt, weerkaatst, doet opstijgen? Zoiets?

Weet hij dat intuïtief of heeft het iets met deze man van doen? Heeft een waterhoen notie van deze mens als centrum van dit erf? Als spil die alles draaiend houdt. Levende bewegende handelende mens als middelpunt? Hoe dan ook, zijn lichaam en het hare, vanzelf ontbrandende hartstocht ligt allang achter hen, daarvoor moeten ze bij iemand anders zijn. Noem dit hier maar: ge-probeer, opgang-gebreng en tot op heden daarin ge-slaag.

Er is overigens een reden, dat ik zo laat dit verhaal begin. Zo laat nadat. De reden is: hoe omschrijven wat een waterhoen roept? Hoe in een woord te vangen wat het dier daar liep te roepen? Onmogelijk na die avond; ik kon geen woord vinden voor wat hij riep. Als een vlam, zo omvattend was deze roep vanaf zijn kop. De vorm van een vlam boven hem, de ruimte die een vlam inneemt maar dan niet oranje en niet warm, alleen als voorstelling van de plaats die dat geluid innam, deze roep van een waterhoen die – naar wij tweeën daar in bed veronderstelden – een partner wilde lokken. Maar hóe het klonk? Niet iets dat met een medeklinker begon, nee, eerder een open begin, een klinker. Alleen welke klinker? Of combinatie van welke klinkers? Oe, aoe, aa, uu, aa, ii, ai, ui, ei?

‘Zou je zeggen klagend?’ vroeg ik hem die avond.

‘Klagend, weet ik niet,’ zei hij. ‘Anders dan anders. Heel anders dan anders. Ik zou zeggen: er is iets.’

Na die avond heb ik geprobeerd waterhoenkreten te horen; ze laten zich niet zo horen, ze laten zich evenmin opschrikken, ze maken zich uit de weg zogauw je er aan komt. Op andere plassen heb ik gezocht. Ik heb ze gezien en gehoord, veel lager, veel minder ijl, veel robuuster, ik wist het niet meer. Hoe had het die avond geklonken? Hoe kon ik ze – ‘ze’ ja, daags na de avond van dit verhaal waren de waterhoentjes met hun tweeën - zover krijgen opnieuw geluid te maken? Op een avond ging ik voorzichtig zijn huis uit, heel voorzichtig de vijverhelling langs en ja, ik herkende het, ie ie ie ieiek, ze fladderden op, landden op water, iets ie-achtigs zou ik zeggen en iets dat dicht afsluit, met een k zou ik zeggen, iek iek ieiek. Toen ben ik het verhaal begonnen. Goed, dit tussendoor. Verder nu.

Hij ligt op zijn rug. Ze ligt naar hem toegewend. Haar linkerhand ligt stil, de rechter beweegt tussen zijn heupbotten, gladde laagte tussen twee ophangpunten van botten, ja, eigenlijk wel ja, schrijf het maar schamel op, doe maar niet zoiets als sappige lichamen en aanwezigheden en omstrengeldheden du moment dat de lichamen liggen, laat maar afwezig wat misschien het

eerste tiental jaren zo was of minder dan tien jaar of veel minder, laat die gebaren maar achter ons liggen. Hoe warm hij altijd aanvoelt, nee, dat ligt niet aan dons, zegt hij, ik ben niet zo goed geïsoleerd als jij, zegt hij. De hitte straalt van hem af, heeft hij dan zoiets als een dunne doorlatende huid en heeft zij dan zoiets als een dik vel? Wasemt hij uit wat zij binnen houdt? Nee, ze snapt het niet. Zijn huid is niet klam, zijn huid is glad en droog, ze weet niet hoe dit allemaal kan terwijl de wind om het huis stormt, beter gezegd: de wind dendert over dit platteland, over deze oppervlaktes aan akkers en weilanden en hier komt hij dit huis tegen, dempt even en racet weer verder, opgenomen in vaart, dsjoe, dsjoe, dsjoeoeoeoii. Donker.

Warm lichaam. Van heup langs dijbeen naar knokkelknie, kniekap, scheenbeen tot waar haar arm nog reikt, halverwege, terugstrelen, zelfde weg terug of doet deze hand maar wat? Misschien wel, misschien ongelovig, misschien terloops, misschien vooralsnog alleen maar lijnen aangeven, nog niets daarin leggen, zelfs nog niet eens zeker te weten of er iets wordt voortgezet, maakt niet uit. Of houdt ze zichzelf voor de gek en is ze verongelijkt als ze niet gaan vrijen, is het niet zo terloops als ze voor doe komen, houdt ze zichzelf ogenschijnlijk op de vlakte met dit gedwaal over zijn lichaam? Nee, het bestaat toch? Dat het deze avond genoeg is: dit donker buiten, het geluid van vlagen wind, deze wind over de aardschil, deze luchtstroom over haar gezicht, deze beschutting van vier muren en hem op aanraakafstand en deze voortstappende vogel; watervogel stapt over land en stuurt geluid de lucht in, misschien is dit alles samen vanavond wel genoeg. Indrukwekkend genoeg?

Ho, de hand staat stil, hoelang heeft haar hand stilgestaan? Zou hij denken dat ze in slaap gevallen is? Afgedwaalde gedachten, hand die maar wat doet over zijn lichaam en stil is blijven staan en nu weer beweegt, hoezeer kent hij deze gang. Zijn lichaam staat allang niet meer op scherp bij de minste aanraking. Hij blijft in zichzelf gekeerd, op zichzelf. Alsof ze hem buiten hemzelf om streelt. Alsof ze hem niet aanraakt, ho, wie zegt dat? Zij zegt dat. Wat betekent dat? Dat het voor haar zo zou zijn, dus om het niet ingewikkeld te maken, ga voort. Ga gewoon voort of stop of ga voort te dwalen, gewoon, gewoon alsof het nergens voor dient wat ze doet, niet voor hem tenminste, alsof de vingers gedachtenbanen uitdrukken en zijn lichaam zich daarvoor leent, ook goed. Zo gauw ze zijn geslacht raakt, wordt alles anders, dan is ze van voortgang verzekerd, maar dat hoeft nog niet, nog niet of helemaal niet, wacht maar, doe nog maar niets daar, ga maar gewoon door met dit kriskrasse geslinger, met deze kronkel-

paadjes, gewoon, niets anders dan dit ge-beweeg niet kunnen laten, onrust weg-gevloei misschien zoiets.

Eind hout, bonk klei, zo zwijgzaam. Eind hout bonk klei zoals hij zijn ledematen bij zichzelf houdt in plaats van ze in haar richting te bewegen. Hoe ik nu weten of je iets om mij geeft, zou ze weer eens kunnen vragen. Ik lig toch naast jou, zou hij weer eens kunnen antwoorden. Aura van onaantastbaarheid, ze kan er wel op los timmeren, ze wil wel haar woorden-gifpijlen op hem richten om althans dit eind hout, deze bonk klei enige reactie te ontlokken, grrr. Nee. Vanavond niet. Vanavond geeft niks.

Bgg bgg bgg bggggg, bgg bgg bgg ngggg, rib rib rib lange arm, rib rib rib lange arm. Ergens eindigt zich lichaam in handen, ergens tegen de matras eindigt het in vingertoppen; ergens is dit uiterste einde van zijn lichaam. Ze her begint, bgg bgg bgg bgggg, rib rib rib schoud e e e r, op een bepaald moment is zijn lichaam piano en zijn de botten toetsen en klinkt in haar op wat bij een klein kind op zou klinken, wat een klein kind aan geluid zou laten horen vanzelf, het komt in haar gestreel gevaren, dsjdsjdsjj, dit schouderbot waaiert tot groter en pjeieoe-oew, vingeruiteinde etst over arm, pvv pvv pvv, hoe hard een heupbot onder volle hand, pvv pvv doet een mens symmetrisch, vanzelf. Botten als toetsen, botten als ijkpunten. Er is zoiets als de nacht, de wind, de waterhoenkreten en hij hier naast haar, los van haar. Hand die over een lichaam dwaalt.

Het eerste stille onbeweeglijke ligt nog vóór hen, is iets voor als ze oud zijn en als niets meer hoeft. Of niets meer kan. Wanneer een hand op een heup hetzelfde is als overal aanraken, weet zij veel, ahum, denkt hij soms dat het nu al zover is, denkt hij soms nu misschien dat ze al heel oud zijn, niets meer hoeven? Zij denkt dat toch echt niet. Het lijkt haar toe alsof hij ergens vóór blijft stilstaan. Zij blijft nooit stilstaan, ze dwaalt liever al is het doelloos, als een kip zonder kop. Hoe dan ook, oud en in stilte zijn ze nog lang niet. Verse geliefden zijn ze al lang niet meer. Ergens daar tussenin bevinden ze zich. Er zijn botten die ze kan volgen en die ze trouwens móet volgen. Hoe kan ze nachtlucht en aardvlakte beseffen als ze hem niet aan kan raken?

bzzzbz hoehoehoe hjoehjoehjoe eheek eheek eheek, vlagen wind, dzzdzzdzzz, hjoeoeuuw hjoeohjoeuw, raam kleppert er van, ie ie ieiek..

Even tussendoor. Ik heb de waterhoen in de boeken opgezocht en ben ik er achter gekomen, dat dit dier helemaal geen zwemvliezen heeft, juist niet. Dus vanaf hier geen zwemvliezen meer tussen zijn tenen. Verder blijkt het waterhoen te behoren tot de familie der Rallen. In het latijn Rallidae. Grappig hoe hun lichamen omschreven worden: zijdelings samengedrukt en op deze manier aangepast aan het leven in dichte plantengroei. Onder het kopje 'Geluid': 'krèk-krèk-krèk-..' of 'een schril nasaal kekeke...kekeke...' Ik houd het toch op een open begin, op de ie-klank. De k als einde kan wel kloppen. Ook weet ik nu ook dat ze in Noord-Afrika overwinteren en dat soms de mannetjes vooruitgaan om kwartier te maken. Voorvoelde ons waterhoentje de komst van 'haar?'

En overigens, terwijl ik op dit punt in het verhaal bezig ben, met dit geluid van de waterhoen en met dit opgang brengen van vrijen of, althans, nee, nog niet duidelijk of het tot iets zal leiden maar goed, op dit punt was ik gebleven en inmiddels is het weken later en verdomd, sinds die avond gaat het vrijen helemaal anders. Vorige week bijvoorbeeld, ik had nog niks gedaan en hij was ineens zo resoluut. Dat alleen al wond mij op, zette mij op scherp, verbaasde mij, verheugde mij; hij boog zich, kuste mijn buik, kneedde mijn borst, andere borst, kuste mijn geslacht, proefde, zoende dieper naar binnen. Het trok daar samen, het reageerde, sproeide; alleen al vanwege deze resoluutheid van zijn lichaam.

En vanmorgen dan, verdomd, dit vrijen van ons ontsnapt elk vastleggen. Vanmorgen, alle tijd van de wereld en zojuist uit de slaap en dan dit lichaam van mij als aarde waarop zijn vingers als sneeuwvlokjes neerdwarrelden en dat terwijl de zomerste aprilochtend naar binnen schitterde; loomste lichaam van mij zojuist uit slaap, er schoot te binnen wat moeder altijd zei: 'Laat maar geworden.' Geworden laten, ik liet hem geworden; beroering van borst zette ondergrondse verbindingen in werking, getintel in vagina, op-gezwel; alle tijd van de wereld en fel zonlicht en wit dekbed, witte lakens, ogen dicht en achterwege laten om iets te doen, om iets terug te doen. Of nee, eerlijk gezegd niet helemaal kunnen laten, toch wel mijn hand die vaag zweefde, maar deze viel totaal in het niet bij zijn tederste beslistheid; vingers tegen mijn keel, langs andere borst, ik was aarde onder neerdwarrelende vlokjes sneeuw, bijna niet eens neerdwarrelen, bijna vlokjes die bleven hangen alvorens ergens, terloops.. vaart, hand, mond, om-gedraai, zijn lichaam tegen mij rug, teruggedraai, binnen ge-kom, uit ge-ga, ge-proef en dit geslacht van mij dat zich bevond. Gericht. Gezwollen in richting. Verdomd, zoals het kan

gaan als je iets vast wilt leggen. Het gaat precies anders. Of zijn we 's winters altijd zo sloom en verdwijnt dat in het voorjaar en ben ik dat vergeten? Hoe dan ook. Terug naar die avond, terug naar die einde-winter-avond toen de wereld groter was dan die twee lichamen van ons. Donker buiten, kreten van waterhoentje...

Dekbedden van dons, kussens van dons, matras van rubber, oude tijden stelde ze zich voor, slaapholen met droog gras op de vloer en met huiden en met geweven kleden en ergens haar lichaam tegen het zijne, levende lichamen, kloppende hoofdaders die soms aan de oppervlakte komen, zo dicht onder de huid van slaap, van pols, van lies, van enkelbinnenkant; ze beweegt een vinger, ze voelt zijn hart kloppen in de lies. Hoofdaders symmetrisch, twee mogelijkheden op vier hoogtes, ie ie ieiek..

'Monogaam?' vraagt ze.

'Geen idee,' zegt hij. 'Vorig jaar waren ze samen, vanaf het broeden, de hele zomer, de hele herfst tot op een dag in november. De vijver was dichtgevroren en ik kwam thuis en ik zag waterhoen bovenin wilg zitten. ...'

Spraakwaterval voor zijn doen, maar hoe dan ook, waterhoentje bovenin wilg die daar spontaan middenin de vijver opgeschoten is, kan wel zijn, intussen is ze net zojuist begonnen de hand als een veertje langs zijn geslacht te strijken, vanaf zijn binnenste knie komt haar hand omhoog, komt langs, gaat juist langs.

Hjieuw, hjieuw, felhoge wind. Wind door einde-winter-kale-bomen, wind door einde winter-vroeg-in-de-avond donkerte, vrij spel voor de wind, kale boomwezens, ongebroken wind, dappere waterhoen, dappere cirkelende waterhoen die geluid het duister in slingert, die stilte verbreekt na vorige kreet. Overigens, over geluiden gesproken: de bomen, konden hun sapstromen spreken, het zou een lawaai van jewelste zijn, violengezwel van knoppen zou te horen zijn. En larfjes, ze zouden zich krakend rekken, maar waterhoentje klinkt als enige, hoeveel rondes al en trouwens, waarom tegen de klok in?

Onbeweeglijk nog steeds degene hier naast haar, botten aanraakbaar, huid aanraakbaar maar om nu te zeggen: ze verteren als twee vuren of om nu te zeggen: innige harts-tocht, nee, hij laat alles binnenkomen, hij laat nog steeds alles maar binnenkomen zodat totdat er een flits is van wrevel, flits van paniek: is ze een in-het-wilde-weg-gek, een zomaar strelende, moet ze zonodig iets bewegen? Nee, stil, sttt, uiteindelijk tenslotte na deze meer dan vijftien jaren weet

ze het toch: op een moment zal hij zich voegen en sst, stil, de wereld is groter dan deze matras met deze twee mensjes, stil maar, stsst, stop eens even in plaats van alles op te stuwen tot dwingende handen, sst, stil, los die eigen schouder, bbvvvv, weg, ongedreven arm, losjes-laten-gaan-arm en daarbuiten evenwaardige immense hemel met binnenzwevende luchtdeeltjes, dsjoe dsjoe dsjoeoeuw, buiten is onaanraakbaar, buiten heeft geen botten, geen huid, geen geslacht, stt, stil.

Hij hiernaast, onbeweeglijk als stuk hout, hij biedt zich aan ter aanraking, stt, stil, sjsjsj. In de plaats van. Hij ís niet het duister, hij ís niet de wind, hij ís niet boom na boom die hij geplant heeft, hij ís niet het water dat zich in vijvervorm daar uitstrekt, hij ís het niet, maar vanavond is hij voor haar onscheidbaar van dit alles; doodstil biedt zijn lichaam zich aan.

Zou hij in slaap vallen, zou ze verloren liggen, ze kon de plekken nog opzoeken waaronder zijn hart klopt. Zou ze niets meer weten vannacht en zou hij slapen en zou zijn adem haar niet genoeg tastbaarheid zijn en zou zijn hitte haar niet van zijn levende ziel overtuigen, ze kon zijn hartenklop zoeken op al die ijle binnenplekken. Zou de nacht haar te ver weg zijn. Oftewel, inderdaad, zoals hij altijd zegt: ik ben er toch,

iek iek ieiek, tegen de klippen op laat het hoentje zich horen, iek ieiek, stil, stapt en stapt en stapt, iek iek ieiek.

Ho. Alweer. Haar hand ligt stil.

Zucht uit hem als ze zijn geslacht tussen haar vingers pakt, ineengeplooid ineengevallen hoopje, ze ontwart, wat is balzak, wat is geslachtuiteinde, hij recht zijn lichaam, ook goed, alles goed, al gaan ze de hele nacht zo door. Ze legt haar elleboog wel tegen de heup te rusten, haar onderarm wordt niet moe, haar hand wordt niet moe, ze weet niet over welk punt ze heen is, ze weet het niet, ze denkt dat ze in het niet verdwijnen, ze denkt dat het donker hen beziet in plaats van zij het donker, ze gelooft dat het waterhoentje...

‘Waterhoentje, wat zei je, in de boom?’

‘Ja, in zijn eentje, de andere was weg, opgegeten zag ik later, door de vos denk ik.’

‘O shit, verdomd ijs.’

Geslacht raakt gevuld, met wat? Houvast voor haar hand en verder? En trouwens, is hij nog van plan iets aan haar te doen? Och, hou toch op. Wordt maar liever zo stil als hij in plaats van opvulster van stiltes. Losjes beweegt de hand om zijn geslacht. Ritmisch. Rustig.

Hij keert zich naar haar, hij gaat naar omlaag, hij proeft, hij zoent, hij streelt de vagina met zijn tong, streelt, streelt.

Hij komt omhoog, hij zoekt de ingang met zijn geslacht, hij vindt andere plekken voor zijn mond intussen, vindt plekken voor zijn handen op dit lichaam van haar. Je zou zeggen: ingetogen. Je zou zeggen: natuurverschijnsel. Je zou zeggen: pretendeert geen millimeter extra. Je zou zeggen: lichtjes. Je zou zeggen: hout ijzer steen wol water riet. Je zou zeggen: brood glas handdoek boom. Niks meer dan dit, niks anders.

Zijkant van lichaam. Hoelang is een zij, zolang als zijn arm reikt is haar zij, hij die op haar ligt laat een smal stukje lichaam languit bloot en gaat met zijn hand daarover. Haar zij is een stukje lichaam dat onbedekt is, dat bottig is, dat bereikbaar is voor zijn arm die scharniert, die languit open scharniert en tot haar knie reikt, terug, vanavond doet hij haar de zijkant van het lichaam voelen.

Allang genoeg gedaan, denkt ze, kom nu maar binnen, kom nu maar klaar, hij denkt niet zo. Hij scharniert zichzelf omlaag, proeft, ontlokt daar toegestroom en opgezwel. Allang genoeg denkt ze; hij denkt dat niet, hij komt omhoog, streelt, strijkt stevig over lang lichaam, voorkant, botten, buik, borst en borst, andere zij, scharniert zich weer omlaag, als buiten haar om stroomt het uit haar geslacht, allang genoeg denkt zij, hij niet.

Gezwellen vagina is tenslotte partij, paart uiterste gerichtheid aan uiterste gezwollenheid, ze weet nu waartoe hij liet duren.

De vagina die weer alleen ligt, waaruit hij vertrokken is. Waarnaast zijn lichaam. Niet meer: waarin. Alleen. Aan lucht. Onder dekbed. Zindert. Midden. Voelbaar voortgeplant. Doorgegeef. Gegloei. Buurcellen. Midden lichaam alleen gelaten. Licht op. Laait op. Bevindt zich. Klaarblijkelijk. Ronde driedimensionale. Klinkt op. Blijkt zich te bevinden. Gewaarword. Hij haar hieruit. De afstand tot. Ze neemt zich mee. Wie. Bezie. Bevindt zichzelf. Be. Lichaam. Achter dichte ogen. Kloppend zompig middendeel. Hij blijft dichtbij tegenwoordig. Een arm, een been, vanuit scharnierpunt in haar richting bewogen, legt neer. Dekbed trekt overheen. Kloppend tintelend middenmidden. Hoog laag, links rechts, snijpunt. Nu het alleen ligt. Nu wordt gewaar. Middenas. Inwendig. Vruchtensoort. Perzik. Peer. Abrikoos. Wat dan ook, hoe dan ook. Egaal vruchtvlees. Egale miniemste deeltjes. Vrucht in het verborgene. Sap aan vezelkristallen. Opgeleefd midden. Ongeweten achtergelaten. Levend trillend middenmidden. Wordt gewaar.

Storm raast om het huis. Hoen nadert. Naast haar deze man. Doet niets ergens om. Beloofd niks voor eeuwig. Staat nergens voor in. Ligt stil. Liggen stil. Hand, heup. Zijn hand. Haar heup. Wind. Banen lucht. Donker. Aangeduw, voortgeplant. Wolken meegedrijf. Als geheel? Als schijnvoorstelling? Als schijnaanzicht vanaf omlaag? Als zicht tegen iets dat niet bestaat? Voor wie daar midden in zou zijn? Hoe dan ook, ontoegankelijke sterren, ontoegankelijk glimmende koepel. Wolkendek onttrekt. Stikdonker. Evenwel: in beweging. Hoorbaar. Voortdrijvend. Voortgedreven. Vlagen wind. Over akkers en onder wolken of met wolken-en-al. Hoe dan ook. Rustende twee onder dons. Donkere nacht boven akkers, klonten klei schots en scheef geploegd. Erf rondom muren, aansluitend erf. Bodem vol gras. Glooiende vijver vanaf hoekbocht schuur. Bekken vol water.

Hij is de hand op haar heup. Hij is de schouder, die haar hoofd net raakt. Hij is dit lichaam, dat zich voortzet in muren, in nacht, in roep van waterhoen, in erf en akkers.

Of moet ze alles los zien? Hand op heup. Zijn hand, haar heup. Hoofd tegen schouder. Haar hoofd. Zijn schouder. Verder de wereld. Niks waarin hij zich voortzet? Duister. Geraas van wind. Gekraak van takken. Rammelend raam. Alles apart? Iek iek ieiek. Geluid als vlam omhoog. Waterhoentje in zijn eentje uit water gestapt, loopt rondes, balt alles samen tot geluid. Hier hier hier, hier ben ik, iek iek ieiek.

En trouwens, na de avond van dit verhaal heb ik de waterhoentjes gezien, soms. Sierlijk klein kippetje. Scheve snel stappende pootjes. Lijfje van ochtendhemelgrijsblauw; dek van groene veertjes, grijze veertjes, bruine veertjes. Witte strepen. Oranje kopstreep, oranje snavel. Lijf dat zich toespitst in perfecte smalle kop. Indruk: vaart, beweging, schuw, vederlicht. Ik heb ze langs de waterkant zien stappen in heldere aprilzon, in nog-kale-bomen-onbelemmerde-doorgang-zon. In fellichte aprilwereld. Maar dit terzijde.

Zijn hand laat de heup los. Hij draait zich op de slaapzij. Hij zegt geen welterusten. Dat doet hij nooit. Inderdaad, wat zou het.